

KULTÚRA

OLD DRUM

PES, KTORÝ BOL PRVÝM NAJLEPŠÍM PRIATEĽOM ČLOVEKA

Pred súdnou budovou johnsonského okresu vo Warrensburgu v Missouri stojí bronzová socha pripomínajúca, Old Druma – psa, ktorého sláva nezapadla prachom, i keď jeho meno nie je práve najznámejšie na svete. Počas smútočnej reči, ktorá odznela na jeho poslednej rozlúčke sa zrodila azda najzaujímavejšia fráza spájaná so psami.

Príbeh sa začína 18. októbra 1869, v noci, počas ktorej Old Drum predčasne skončil. Verného kamaráta a spoločníka na poľovačkách farmára Charlesa Burdena zastrelil Samuel Ferguson, keď sa zatúlal na pozemok jeho strýka Leonidasa Hornsbyho. Hornsby, taktiež Charlesov švager, prišiel o niekoľko oviec, a tak prisahal, že zastrelí každého túlavého psa, ktorý vkročí na jeho pôdu. Nanešťastie, sa to stalo práve Drumovi.

Burden, ktorý považoval svojho psa za viac než majetok, bol celý bez seba. Odmietal argument – čo sa stalo, stalo sa – zažaloval Hornsbyho a žiadal náhradu škody. Prípado prešiel tromi konaniami, kým 23. septembra 1870 na súde vo Warrensburgu vyniesli rozsudok. Burden, aby dodal váhu svojej žalobe, použil najväčšiu zbraň missourského práva: Georga Grahama Vesta, budúceho senátora, ktorý nebol len skvelý rečník, ale aj skúsený právnik. Keď Vest vymenoval právne argumenty, zakončil svoje vystúpenie dojímavou rozlúčkovou

rečou oslavujúcou uhynutého psa. V súdnej miestnosti nezostalo ani jedno oko suché, hlavne medzi členmi poroty, ktorá Burdenovi nakoniec dala za pravdu.

Čo ich presvedčilo? Pravdepodobne Vestova šikovná slovná ekvilibristika. Medzi mnohými lichotivými slovami, ktoré povedal nielen o Old Drumovi, ale vlastne o všetkých psoch, vynikla asi najviac veta: „Jediným nesebeckým priateľom, akého človek na tomto sebecom svete môže mať, tým, ktorý ho nikdy neopustí, a jediný, ktorý sa nikdy neprejaví ako nevďačník alebo zradca, je jeho pes.“ Vest po prvýkrát vlastne vystihol podstatu frázy: „Pes – nejlepší přítel člověka.“

Táto reč priniesla Burdenovi pomerne uspokojujúcu náhradu škody vo výške päťdesiat dolárov. Iróniou osudu sa stalo, že strelca Fergusona o pár rokov neskôr niekto zastrelil v Oklahome.

HAČIKÓ

VERNÝ PES, KTORÝ SA STAL JAPONSKOU IKONOU

Na celé desaťročia sa jedným z najobľúbenejších miest stretnutí vlakových pasažierov cestujúcich na tokijskú stanicu Shibuya stal východ na ulicu Shibuya Hachikoguchi. Je tam umiestnená známa socha psa Hačika, veľkej akity inu, ktorý sa v Japonsku stal slávnym svojou oddanosťou. Po celé roky, na takmer rovnakom mieste, kde sa jeho bronzová podobizeň v súčasnosti nachádza, Hačikó trpezlivo čakal na svojho milovaného pána – pána, ktorý sa k nemu nikdy nemohol vrátiť.

Pes, ktorý sa stal legendou, bol obľúbencom Eisabura Uena, profesora Poľnohospodárskej fakulty Tokijskej univerzity. Každé pracovné ráno ho Hačikó odprevádzal na stanicu Shibuya a každý deň o tretej hodine popoludní ticho sedel na odpočívadle a čakal na jeho návrat. No jedného dňa, v máji v roku 1925, profesor v práci náhle zomrel. V to popoludnie verný Hačikó poslušne čakal na obvyklom mieste, sklamaný, keď svojho pána nevidel vystúpiť z vlaku. Sklamany – ale oddaný.

Ďalších jedenásť rokov sa Hačikó vracal k nástupištiu každučký deň o tretej hodine v nádeji, že zazrie profesora. Pes sa stal súčasťou stanice a ľudia mu v sklade poskytli miesto na spanie. Nakoniec sa jeho príbeh dostal do novín a Hačikó sa stal národnou ikonou. Na jeho živote bol založený i populárny detský príbeh a v roku 1934 mu na stanici Shibuya postavili bronzovú sochu.

Sám Hačikó bol prítomný pri jej odhalení. Starý slávny pes držal na stanici svoju osamelú hliadku, až kým 8. marca 1935 neprišla smrť.

Počas druhej svetovej vojny pôvodnú sochu roztavili a použili na výrobu zbraní, ale v roku 1948 odhalili na rovnakom mieste novú. Vytvoril ju syn umelca, ktorý bol autorom pôvodnej sochy. Hačikova socha dodnes čaká svojho milovaného pána, nevediac, aký významný vplyv malo osamelé čakanie na plemeno akita inu. Počas Hačikovho života bola akita inu na pokraji vyhynutia. Teraz, aj vďaka sláve jej najznámejšieho reprezentanta, sa toto plemeno stalo japonským národným psom. Hačikó žije v knihách aj vo filmoch, a dokonca ho je možné vidieť v Národnom vedeckom múzeu v Tokiu.

ASHLEY WHIPPET

MICHAEL JORDAN VO FRISBEE PSOV

Psy naháňali plastové taniere frisbee odkedy táto hračka prišla na trh, ale až zásluhou jedného výnimočného psa sa z tohto koníčka stal skutočný šport.

Spomínaný pes sa volal Ashley Whippet a narodil sa 4. júna 1971. Alex Stein, študent americkej Ohio State University, si Ashleyho zaobstaral ešte ako šteňa. Pomenoval ho podľa Ashleyho Wilkesa, postavy z románu *Odviata vetrom* a priezvisko Whippet dostal, pretože patrí k jedincom tohto plemena. Frisbee sa s ním začal Alex hrať v areáli univerzity, keď mal pes šesť mesiacov. Aj keď nebol jediným havkáčom, ktorý mal rád túto hru, hrával ju s neskutočným elánom. Za taniermi utekal rýchlosťou až päťdesiatšesť kilometrov za hodinu a skákal do neuveriteľnej výšky troch metrov. Pri skokoch ohýbal svoje telo až gymnastickým spôsobom. Tým si dokázal vždy získať pozornosť publika.

Stein sa rozhodol presťahovať sa do Hollywoodu s cieľom preniknúť s Ashleyom do šoubiznisu. Talentové agentúry ho však úplne ignorovali, a tak bol nútený presadiť sa trochu ráznejším spôsobom. 5. augusta 1974 sa hral bejzbalový zápas medzi Los Angeles Dodgers a Cincinnati Reds za účasti televíznych kamier. Stein si kúpil vstupenku a prepašoval Ashleyho na štadión. Na konci ôsmej časti zápasu, tesne pred odpalom

Dodgers, on a jeho pes vybehli do stredu ihriska a začali predvádzať svoje kúsky. Dav bol nadšený, hru dokonca na chvíľu prerušili. Hlásateľ Joe Garagiola, ktorý mal približovať dianie v bejzbale, pohotovo zmenil tému a začal komentovať psie kúsky.

Steina zatkla polícia a udelila mu pokutu dvestopäťdesiat dolárov. Krátke predstavenie pred celoštátnym publikom však urobilo z Ashleyho športového hrdinu. Zjavil sa v televíznych programoch *The Tonight Show*, *Monday Night Football* a dokonca aj na ihrisku počas polčasovej prestávky dvanásteho Super Bowlu. Na svetovom šampionáte vo frisbee v roku 1975 (predtým to bola športová disciplína určená výhradne pre ľudí) zaviedli disciplínu Chytaj a prines pre psov. Disciplínu Ashley vyhral tri roky po sebe. Stal sa takou dominantnou „osobnosťou“ v tejto disciplíne, že šampionát v roku 1982 premenovali na Ashley Whippet Invitational. Aj keď Ashley v roku 1985 odišiel do psieho neba, podujatie stále nesie jeho meno a neustále láka tisíce psích účastníkov.